

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 17317
Tarih : 08.03.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 09/03/2022 13:30
Sayı: E-120.10-
0980236

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kadınların ücretli işlerde çalışma hayatına katılımının önündeki engellerin kaldırılması, kadın emeğinin karşılığının hukuki güvence altına alınması ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin temel sebep olduğu ayrımcı uygulamaların önlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci TBMM İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin içinde bulunduğu antidemokratik yönetim, adaletsizlik ve ağır ekonomik kriz en çok kadınları etkilemektedir. Herkesin yaşadığı Covid-19 salgın sürecinde birçok fabrika ve işyerinin kapanmasıyla en çok kadınlar işsiz bırakılmış, ücretsiz izne zorlanmış, KOD29 uygulamasıyla hakları gasp edilmiş veya düşük ücretlerle, esnek ve güvencesiz çalışmak zorunda bırakılmışlardır. Ekonomik kriz, kadınların üzerine daha fazla yük bindirmiş ve eşitsizliği arttırmıştır. En temel haklardan olan ücretli bir işte çalışma hakkına erişim Türkiye'de kadınlar için giderek zorlaşmakta ve kadınlar ayrımcılığa maruz kalmaktadırlar. Kadınlar; eşdeğer işe eşit ücret alamamakta, eğitim olanaklarında yararlanamamakta, işte yükselmemekte, baskı, mobbing ve tacize uğramakta ve sendikal haklar konusunda engellenmektedirler.

DİSK/Genel-İş Araştırma Dairesi tarafından hazırlanmış Kadın Emeği Raporu'nda Dünya'da ve Türkiye'de kadın emeğinin durumu farklı boyutlarla ele alınmış ve kadınların ücretli işlerdeki çalışma koşulları ve yaşadıkları sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Raporda da belirtildiği üzere, Türkiye, ücretli çalışma alanlarında kota ve haklar bakımından cinsiyet eşitsizliğinin en yüksek olduğu ülkelerin başında gelmektedir. OECD ülkeleri ortalamasında kadınların ücretli çalışma hayatına katılım oranı ile erkeklerin katılım oranı arasında 14,5'lik ve AB ülkeleri ortalamasında yüzde 10'luk bir cinsiyet açığı varken, Türkiye'de bu fark yüzde 39,1'dir.

TÜİK 2021 Aralık ayı verilerinde; Türkiye'de ücretli işlerde çalışan toplam kişi sayısının 29 milyon 550 bin kişi olduğu, bunların yalnızca 9 milyon 401 bini (yüzde 29) kadın iken, erkek sayısının 20 milyon 148 bin olduğu açıklanmıştır.

Cinsiyete göre ülkelerin işsizlik oranına bakıldığında ise; Türkiye'de kadın işsizlik oranını, birçok ülkeye göre oldukça yüksektir. OECD ülkeleri ortalamasında kadın işsiz oranı yüzde 6,1; AB ülkeleri ortalamasında yüzde 7,2'dir. Türkiye'de ise dar tanımlı kadın işsizlik oranı yüzde 14,4'dür. Burada geniş tanımlı gerçek kadın işsizlik oranı ile değerlendirdiğimizde; Türkiye kadın işsizliğinin en yüksek olduğu ülke konumuna gelmektedir.

Yine rapora göre, esnek çalışma olarak da bilinen ve daha çok yarı zamanlı çalışma ile özdeşleştirilen çalışma biçiminde de kadınların oranlarının daha yüksek olduğu açıklanmıştır. Türkiye'de toplamda 1 milyon 533 bin kadın ücretli bir işte yarı zamanlı çalışmaktayken bu çalışanların 1,1 milyonu yani yüzde 73'ü kayıt dışı çalıştırılmaktadır. Bununla birlikte kadınların ücretli bir işte çalışma biçimi değiştikçe güvencesizliği de artmaktadır. Ücretli bir işte yarı zamanlı çalışan kadınların kayıt dışı çalıştırılmaları tam zamanlı çalışan kadınlara göre 2,5 kat daha fazla olduğu belirtilmektedir. Cinsiyete dayalı ayrımcılığın en somut ve görünür

hali olan ücret adaletsizliği de rapora yansımış; Türkiye’de erkeklerin kadınlara göre yüzde 27 oranında daha fazla ücret aldığı saptanmıştır.

Bunun yanında tüm ev işlerinin, hasta bakımı, çocuk bakımı, yaşlı ve engelli bakımı gibi sorumlulukların kadınlara yüklenmesi, iş yerlerinde kreş ve bakım evlerinin bulunmaması ve işe alım sırasında yapılan ayrımcılık kadınların ücretli çalışma hayatına katılımının önündeki engeller arasındadır. 2021 Aralık ayı verilerine göre 13,3 Milyon kadın ücretsiz bakım emeği verdiği için ücretli bir işte çalışma hakkına erişememektedir.

Kadınlara yüklenen ev işleri, engelli, yaşlı ve hasta bakımı devletin sorunluluğunda olması ve erkekler ile eşit paylaşılması gerekirken kadınlara yüklendiğinden kadınların ücretli işte çalışma hakları engellenmektedir.

Dolayısıyla yukarıda açıklanan veriler de dikkate alınarak; kadınların ücretli çalışma hayatına katılımının önündeki en büyük engelin toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik hak gaspları ve adaletsiz politikalar olduğu ortadadır. Kadınların ücretli çalışma hayatına katılımı önündeki engellerin tespit edilmesi, bu engellerin yasal olarak ortadan kaldırılması ve kadın emeğinin korunması için bütüncül politikalar yapılması amacıyla Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederim.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	Flam.
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	Nurhan
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	Gökhan
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	Barış Arslan
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	Remziye 11
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	A. Koç
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	Ömer
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	Erdal
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	H. Özgüneş
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe
12	MURAT SARISAÇ	VAN	Murat
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	ŞevİN
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	Kemal
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Güney
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	Nusrettin
19	Derşim DAE	DİYARBAKIR	Derşim
20			